

MUZEUL PRESEI MILITARE

La data de 23 iulie 2014, de Ziua Presei Militare Române a fost inaugurat Muzeul Presei Militare, obiectiv cultural-istoric, situat în clădirea Trustului de presă al Ministerului Apărării Naționale din București, bulevardul Unirii, nr. 57, continuator al tradițiilor militare românești reprezentate de întâiul ziar ostășesc „Observatorul militar”, serviciul fotocinematografic al armatei și emisiunile de radio și televiziune „Ora armatei” și „De strajă patriei”.

Muzeul Presei Militare conține o serie întregă de exponate rare sau unicat care reconstituie momente semnificative din istoria României, la care armata a fost prezentă, panouri cu fotografii inedite și imagini din filme, care înfățișează evoluția în timp a presei militare în cei 160 de ani de existență. În sala de vizitare sunt expuse diverse publicații militare apărute de-a lungul anilor, colecția „Observatorul militar” de la primul număr din 23 iulie 1859 și până în prezent, mașini de scris, camere foto, reportofoane, benzi magnetice, pelicule și alte obiecte folosite de „jurnaliștii în uniformă”, care poartă „patina vremii”, precum și diplome, medalii, trofee, distincții primite pe parcursul timpului.

„Vedeta” muzeului este camera Arriflex 35 mm, de „ultimul răcnet” în epocă, utilizată de studioul cinematografic în timpul celui de-al doilea război mondial pentru obținerea de imagini de pe front, care au stat apoi la baza filmelor „Războiul Sfânt” și „Escadrila Albă”, realizate în 1942.

Muzeul Presei Militare relevă istoria jurnalismului ostășesc din România, din care vom trece în revistă câteva momente esențiale.

La 23 iulie 1859, la inițiativa colonelului Ion Voinescu și a locotenentului Grigore Lipoianu a apărut săptămânalul „Observatorul militar - Diariu politic și științific”, pe frontispiciul căruia scria denumirea țării emitente - Principatele Unite, nr. 1, data apariției, iar în articolul de pe prima pagină „Prospect” se arată menirea și scopul publicației: „simțind trebuința unui ziar științific militar, am luat această grea sarcină asupra-ne crezând de datorie a dezvolta camarazilor noștri de arme cunoștințele cele mai intime ale artei militare care s-au dezvoltat așa de mult în celelalte state ale Europei... scopul nostru va fi de a ne face trebuincioși tuturor ofițerilor în general, cadrelor din școlile militare și chiar subofițerilor, dându-le prin acest ziar cele mai principiale obiective ale artei militare la care se exersează toate zilele”.

În prezent publicația săptămânală „Observatorul militar” - serie nouă, din 22 iulie 1994, având ca redactorșef reputatul istoric și jurnalist militar pe colonelul Florin Șperlea, este principalul produs de presă al M.Ap.N, decorat cu ordinul „Meritul cultural în grad de Cavaler”.

În perioada 1860-1918 și în timpul primului război mondial au apărut mai multe publicații militare care se regăsesc expuse în Muzeul Presei Militare.

La 15 noiembrie 1916 a luat ființă Serviciul foto-cinematografic al Armatei condus de sublocotenent Ion Oliva (care a urmat studii la Paris), unul din primele studiouri cinematografice din lume.

La 16 iunie 1940 s-a difuzat pe postul național de radio prima emisiune militară „Ora ostașului” realizată de Armată și transmisă săptămânal, duminica între orele 11:30 și 12:30 (director de emisie, poetul Vasile Voiculescu). La scurt timp această emisiune a fost redenumită „Ora armatei”, cu același program de difuzare, care se transmite și în prezent pe Radio România Actualități.

În perioada comunistă, au apărut „Glasul patriei”, publicație de propagandă a Ministerului de Război și, până în 1989, revista „Viața militară” (reluată în format nou din 2004).

În august 1968, cu o săptămână înaintea invadării Cehoslovaciei de către trupele Pactului de la Varșovia, s-a transmis prima emisiune militară de televiziune de 15 minute „De strajă patriei”. Această emisiune, realizată de Ministerul Forțelor Armate, strict cenzurată, difuzată săptămânal, duminica între orele 12:30-13:00 pe programul 1 al televiziunii, în 1987 a fost interzisă și scoasă de pe post, nefiind agreată de Ceaușescu. După Revoluție, emisiunea (prezentată cu har de Benone Neagoe) a fost reluată sub denumirea „Pro Patria”, existentă și în prezent în grila de programe a TVR 1.

În 1990 a fost înființat Grupul MassMedia al Armatei, transformat ulterior în Trustul de Presă al Ministerului Apărării Naționale (condus în prezent cu profesionalism de comandorul Alexandru Leaua), instituție care înglobează toate activitățile jurnalistice și care găzduiește și Muzeul Presei Militare.

În 2014, cu ocazia inaugurării muzeului, a avut loc o interesantă dezbatere cu tema „Presă departamentală între relație instituțională și provocările profesionale” (moderată de Florin Șperlea), la care au participat jurnaliști militari din toate generațiile (inclusiv „seniorii” presei militare), discutându-se despre trecutul, prezentul și perspectiv ele presei ostășești în contextul globalizării comunicării și ascensiunii „online-ului”.

Referindu-se la acest eveniment, colonelul Benone Neagoe, unul din cei mai cunoscuți și apreciați profesioniști ai breslei, primul reporter de front în teatrele de operații, sublinia că „pe o piață mediatică autohtonă considerată de mulți suprasaturată, presa militară a reușit să înlăture barierele scepticismului, contribuind la promovarea unei imagini reale a armatei atât în plan intern cât și extern, oferind opiniei publice informații pertinente, precise și de larg interes”.

Prin truda acestor cronicari ai ostirii, presa militară adunată în propriul ei muzeu constituie o importantă sursă documentară și pentru istorici, deoarece evenimentele sunt prezentate clar, concis, fidel și obiectiv, specific rigorilor ostășești. Prin forța cuvântului scris și sugestivitatea imaginilor fotografiate ori filmate, ei immortalizează evenimentele majore ale istoriei, împiedicând a se așterne uitarea, după cum peste ani, urmașii noștri vor putea, afla corect faptele trecutului.

La 23 iulie a.c, cu prilejul sărbătoririi la Sala de Marmură a Cercului Militar Național a Zilei Presei Militare, directorul „Observatorului Militar” distinsul colonel Florin Șperlea preciza: „160 de ani de presă militară românească înseamnă înainte de toate o obligație morală și profesională apăsătoare pentru noi jurnaliștii de astăzi care trebuie să facem față unei schimbări majore în paradigma

comunicațională prin dezvoltarea rapidă și covârșitoare a mijloacelor tehnice de care dispunem pentru a ne împlini menirea”.

Muzeul Presei Militare reunește toate aceste valori inestimabile și constituie o invitație permanentă la o lecție de istorie și patriotism, adăpostind obiecte de patrimoniu neprețuite, reflectând cu ajutorul mijloacelor de informare în masă trecutul glorios al armatei române în luptele duse de-a lungul anilor pentru libertate și independență.

HORAȚIU MĂNDĂȘESCU

